

Синаксар у Велики Понедељак

Стихови о прекрасном Јосифу:

*Целомудрени Јосиф показао се као праведни властелин и
хлебодавац:
о, колико он врлина има!*

Стихови о неплодној смокви:

*Христос, клетвом осуши смокву,
изобличавајући синагогу јеврејску
којој су туђи духовни плодови:
избегнимо њен удео.*

У свети и велики понедељак, сећамо се блаженог Јосифа, прекрасног; (сећамо се и, од Господа проклетe,) осушене смокве.

Од данашњег дана почињу света страдања Господа нашег Исуса Христа, а пре тога, као Његовог праобраза, сећамо се прекрасног Јосифа. Он је био син патријарха Јакова, којег му је родила Рахила. Омрзнут од своје браће, због неких сновиђења, он прво бива бачен у дубоку јаму, док деца обмањују оца окрвављеном одећом, као да су га, тобоже, растргле звери. Затим, за тридесет сребрника бива продат Исмаиљћанима, који га поново препродају Петефрију, управнику евнуха, египатског цара – фараона. Када је госпођа безумно насрнула на целомудреност младића, он је, не желећи да учини безакоње, побегао оставивши своју хаљину. Она га је оклеветала пред господаром, и он бива бачен у окове и мрачну тамницу. Потом га, због тумачења снова изводе (из тамнице), представљају га цару, и он постаје господар читаве египатске земље. На крају,

приликом продаје пшенице, поново се открива својој браћи, и благочестиво проживевши читав живот умире у Египту, сматран, поред других врлина, великим у целомудрености. Он је праобраз Христа, јер и Христос страда од (Његових) саплеменика Јудеја, и ученик га продаје за тридесет сребреника, и бацају га у тамну и мрачну јаму – у гроб, одакле се, самовласно уставши, зацарио над Египтом, тј. над сваким грехом, и потпуно га победио, и влада читавим светом и по човекољубљу нас искупљује тајанственим давањем пшенице (хлеба), предавши самог Себе за нас и хранећи нас хлебом небеским – Својим живоносним телом. Из тог разлога се сада помиње прекрасни Јосиф.

Заједно са тим, сећамо се и осушене смокве, јер божанствени јеванђелисти, управо Матеј и Марко, говоре о томе одмах после казивања о гранчицама. Марко: И сутрадан кад изиђоше из Витаније, огладње (Мк 11.11), а други: Ујутру враћајући се у град огладње; и угпедавши смокву једну крај пута дође њој, и не нађе на њој ништа осим лишћа, и рече јој: Да никад више не буде од тебе рода до вијека! И одмах усахну смоква. (Мт 21,18,19).

Смоква представља јудејску синагогу, у којој Спаситељ није пронашао плод какав доликује, већ само сенку закона, због чега им је одузео и ту сенку, испунивши закон у потпуности. Ако би неко упитао: због чега се исушује дрво, које нема душу, зашто се оно, које није ништа сагрешило, подвргава проклетству; нека тај зна да је то зато што су Јудеји, гледајући Христа, који је увек свима чинио добро и никада никоме није учинио ништа лоше, мислили да Он има власт да чини само добро, али не и да кажњава. Али пошто је човекољубив, Владика ни је хтео да покаже на човеку, да може и то; зато, како би уверио незахвални народ да Он има власт и да кажњава, само као Свеплаги неће (то), Он

подвргава казни бездушну и неосетљиву природу. Али постоји и једно тајанственије тумачење, које је до нас дошло од премудрих стараца, како каже Исидор Пелусиот – то било дрво непослушања, чије су листове и употребили за покривање (себе, први) преступници, због чега је оно и овде, по човекољубљу, од стране Христа подвргнуто проклетству, које није примило раније, како никада не би доносило плод који је узроковао грех. А разлог поређења греха са смоквом је очигледан, јер и грех пружа пријатно задовољство – греховна наслада, а затим долази – опорост и горчина савести. Уосталом, оци су овде ставили причу о смокви ради умиљења, као и причу о Јосифу – зато што је праобраз Христа. (Неплодна) смоква је свака душа, којој је стран сваки духовни плод, коју Господ ујутру, тј. после овог живота, не нашавши Себе у њој, исушује клетвом и баца је у огањ вечни – и она постаје као некакав исушени стуб, који застрашује оне који не доносе плодове достојне врлина. Молитвама прекрасног Јосифа, Христe Боже, помилуј нас. Амин.